

AutoCAD 2027

Computer ondersteund ontwerpen

CAD College BV is een CAD centrum dat zich bezig houdt met kennisoverdracht op het gebied van CAD. Hiervoor zijn de volgende uitgaven en diensten ontwikkeld:

Boeken:

AutoCAD 2027 Computer Ondersteund Ontwerpen	ISBN 978-94-92250-85-8
AutoCAD 2026	ISBN 978-94-92250-77-3
AutoCAD 2025	ISBN 978-94-92250-69-8
AutoCAD Aanpassen: AutoLisp & VB.NET	Onderdeel van cursus

AutoCAD LT 2027 Computer Ondersteund Ontwerpen	ISBN 978-94-92250-84-1
AutoCAD LT 2026	ISBN 978-94-92250-76-6
AutoCAD LT 2025	ISBN 978-94-92250-68-1

Inventor 2027 Computer Ondersteund Ontwerpen	ISBN 978-94-92250-89-6
Inventor 2026 Computer Ondersteund Ontwerpen	ISBN 978-94-92250-79-7
Inventor 2025	ISBN 978-94-92250-71-1

Fusion Basisboek 2026	ISBN 978-94-92250-83-4
-----------------------	------------------------

Revit 2027 Bouw Informatie Modelleren	ISBN 978-94-92250-88-9
Revit 2026	ISBN 978-94-92250-81-0
Revit 2025	ISBN 978-94-92250-73-5
Revit 2024	ISBN 978-94-92250-65-0
Revit Dynamo	Onderdeel van de cursus

Voor het gebruik op school zijn er verkorte schooledities verkrijgbaar.

Cursussen:

AutoCAD	Basis Gevorderd Update 3D ontwerpen
AutoCAD aanpassen	AutoLisp VB.NET Basis VB.NET Gevorderd
Autodesk Revit	Basis Gevorderd bouwkundig, Installatie of families
Autodesk Revit	BIM Manager Dynamo Twinmotion
Autodesk Inventor	Basis Gevorderd Expert Update iLogic
Fusion	Basis Gevorderd FEM
Autodesk 3ds Max	Basis Gevorderd Expert
Sketchup	Basis Gevorderd

HBO trajecten:

Verkorte HBO opleiding puur en alleen over CAD

ACE System Manager	(AutoCAD),
ACE Mechanical Designer	(Inventor / Fusion),
ACE Architectural Designer	(Revit / 3ds Max)

Software:

9000 Nederlandse symbolen voor AutoCAD, online download

Trainer CAD / BCAD online les inclusief Nederlandstalig CAD programma,

Online cursussen voor de regels van de technische tekening en over ruimtelijk inzicht.

Internet: www.cadcollege.com en www.cadcollege.nl

Tekeningen en Instructiefilmpjes uit de boeken over AutoCAD, Inventor, Revit, Fusion

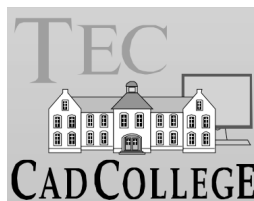
Kadastrale kaarten en 3D modellen van percelen en panden in Nederland

Symbolen voor AutoCAD, Families voor Revit

AutoCAD 2027

COMPUTER ONDERSTEUND
ONTWERPEN

Ir. R. Boeklagen

ISBN: 978-94-92250-85-8

Copyright © 2026: TEC; Twente Engineering Consultancy BV
Kerkenbos 1018 B
6546 BA Nijmegen

Uitgever: TEC; Twente Engineering Consultancy BV
Kerkenbos 1018 B
6546 BA Nijmegen
Tel. (024) 356 56 77
Email: info@cadcollege.nl
<https://www.cadcollege.nl>

Auteur: ir. R.Boecklagen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens bestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever TEC, Twente Engineering Consultancy BV, Kerkenbos 1018 b, 6546 BA Nijmegen. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912, het Besluit van 20 juni 1974, Stb 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb 471, en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) van deze uitgave in bloemlezingen, readers en ander compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Voorwoord

Dit leerboek is bedoeld voor de beginnende AutoCAD gebruiker en voor de gevorderde gebruiker die omschakelt van een oudere versie naar AutoCAD 2027. U kunt dit boek niet gebruiken voor andere versies van AutoCAD ook niet voor AutoCAD LT of voor de Mac. De verschillen zijn daarvoor te groot. Voor die versies bestaan andere boeken.

Vernieuwingen

De belangrijkste vernieuwing van AutoCAD zit in de mogelijkheid om de tekening te doorzoeken op elementen die omgezet kunnen worden naar blokken. Verder is veel veranderd met betrekking tot het samenwerken in de Autodesk Construction Cloud. Er zijn ook kleinere zaken veranderd zoals plaatsen van notaties in voorgedefinieerde lagen. Alle vernieuwingen zijn doorgevoerd in dit boek.

Software

Voor het boek is AutoCAD 2027 gebruikt met Windows.

Internet

De uitwerking van de meeste oefeningen staan op het internet. Als u niet uit een bepaalde opgave kunt komen, dan bekijkt u de film. U kunt de filmpjes starten via:
<https://www.cadcollege.com> > Instructiefilm > qr-code of
<https://www.cadcollege.com> > qr-code > 2b

Studieaanwijzing

Iedereen leert op een andere wijze. Zo zijn er mensen die eerst alles willen doorlezen voordat ze ergens aan beginnen. Er zijn ook mensen die direct willen starten zonder te lezen. Als u tot de eerste groep hoort; doorloop dan de tekst van ieder hoofdstuk van a tot z. Als u tot de laatste groep behoort; sla dan de theorie over van ieder hoofdstuk. Sla nooit een deel van de praktijk over anders werkt de les niet goed. Begint u net met AutoCAD, sla dan de hoofdstukken en delen over die zijn aangegeven als verdiepingsstof.

Programmeren

Als u AutoCAD wilt uitbreiden met nieuwe commando's dan gebruikt u het boek: AutoCAD Aanpassen.

Cursus

Gebruikt u dit boek in een cursus, sla dan bij ieder hoofdstuk de theorie over, want die is verteld door de docent.

Nijmegen, juni, 2026
 Ronald Boeklagen

Inhoud Deel I

<i>2D tekenen</i>	1	Introductie	23
	1.1	De start	25
	1.2	Basishandelingen	29
	1.3	Functie activeren	30
	1.4	Getal invoeren	52
	1.5	Oefeningen	58
	2	Openen en opslaan	61
	2.1	Inleiding	63
	2.2	Kopiëren en plakken	70
	2.3	Vergelijken van tekeningen	74
	2.4	Oefeningen	76
	3	Samenwerken en Tekeningbeheer	77
	3.1	Inleiding	79
	3.2	Autodesk Cloud	81
	3.3	AutoCAD Web app.	82
	3.4	Traces, persoonsgebonden notities	87
	3.5	Samenwerken, delen view	89
	3.6	Samenwerken, delen tekening	91
	3.7	Samenwerken, PDF en markup	93
	3.8	Lokaal: Tekening opslag	98
	3.9	Lokaal: Ondersteunende bestanden	99
	3.10	Lokaal: zoekpad	101
	3.11	Cloud: Desktop Connector.	104
	3.12	Cloud: Opslag	106
	3.13	Cloud: Autodesk Drive.	107
	3.14	Cloud: Autodesk Forma	108
	3.15	Cloud: Checkout.	115
	3.16	Cloud: Ondersteunende bestanden	119
	4	Positioneren 1	121
	4.1	Inleiding.	123
	4.2	Coördinaten	124
	4.3	Dimensies	134

4.4 Vangpunten	144
4.5 Ruitjes of raster	155
4.6 Directe getalinvoer.	159
4.7 Polair raster, Ortho	160
4.8 Oefeningen	164
5 Positioneren 2	167
5.1 Verlengde en evenwijdig.	169
5.2 Object Snap Tracking	173
5.3 Geometrische rekenmachine	180
5.4 UCS.	185
5.5 Oefeningen	189
6 Vorm- en maatvoorwaarden	191
6.1 Inleiding.	193
6.2 Vrijheidsgraden	194
6.3 Vormvoorwaarden	201
6.4 Maatvoorwaarden	210
6.5 Impliciete voorwaarden	218
6.6 Hulpmiddelen	221
6.7 Oefeningen	228
7 Toevoegen	231
7.1 Inleiding.	233
7.2 Eigenschappen.	237
7.3 Lijn	241
7.4 Cirkel	258
7.5 Boog	264
7.6 Ellips	268
7.7 Polylijn	271
7.8 Tekst	281
7.9 Revisiewolk	293
7.10 Oefeningen.	297
8 Tabel en veld	301
8.1 Inleiding.	303
8.2 Tabel	304
8.3 Renvooi, formules.	314
8.4 Veld.	321
8.5 Calculatie	328
8.6 Oefeningen	337

9 Veranderen	341
9.1 Inleiding.	343
9.2 Verwijderen	356
9.3 Verkorten, verlengen, breken	358
9.4 Automatisch corrigeren	368
9.5 Afronden	371
9.6 Afschuinen	374
9.7 Eigenschappen.	377
9.8 Ankers en dynamische invoer	386
9.9 Oefeningen	392
10 Grafische transformaties	397
10.1 Inleiding	399
10.2 Verschalen	401
10.3 Kopiëren	404
10.4 Draaien	406
10.5 Verplaatsen.	409
10.6 Spiegelen.	411
10.7 Uitlijnen	413
10.8 Array.	416
10.9 Evenwijdige kopie	423
10.10 Rekken, Stretchen.	427
10.11 Slepen	430
10.12 Gripbewerkingen	432
10.13 Oefeningen	438
11 Structuur en notaties	443
11.1 Inleiding	445
11.2 Lagen	446
11.3 Notaties en lagen.	465
11.4 Hartlijnen	466
11.5 Arcering	472
11.6 Bemating.	478
11.7 Tekstballonnen	498
11.8 Associatieve bemating	503
11.9 Lagen beheren	510
11.10 Oefeningen	515

12 Printen	517
12.1 Inleiding	519
12.2 Printen vanuit de Modelruimte	520
12.3 Template voor de Modelruimte.	541
12.4 Printen vanuit de layout	544
12.5 Oefeningen.	557
13 Aanzichten en details	561
13.1 Inleiding	563
13.2 Inleiding viewports.	566
13.3 Detail	567
13.4 Notaties	568
13.5 Aanzicht en laag	583
13.6 Gedraaid aanzicht	587
13.7 Gebroken aanzicht	591
13.8 Overlappend aanzicht	598
13.9 Schema.	601
13.10 Oefeningen	603
14 Blokken	605
14.1 Inleiding	607
14.2 Blokken maken.	608
14.3 Blokken plaatsen	620
14.4 Blokken controleren en tellen	626
14.5 Blokken zoeken en omzetten	628
14.6 Bibliotheek en Toolpalette	630
14.7 Blokken wijzigen	637
14.8 Toolpalette maken met Design Center	641
14.9 Internet	643
14.10 Blokken vervangen	647
14.11 Oefeningen	649

15 Externe referenties, attributen.....	651
15.1 Tekeningsoorten	653
15.2 Referenties naar tekeningen, Xrefs	655
15.3 Reference Manager	663
15.4 Xref, blok wijzigen	665
15.5 Attributen	671
15.6 Stuklijsten	681
15.7 Pixelafbeeldingen.	687
15.8 Actuele kaarten	691
15.9 PDF bestanden.	704
15.10 DWF bestanden.	710
15.11 Navisworks	712
15.12 Etransmit	713
15.13 Oefeningen	714
16 Inleiding Dynamische blokken.....	717
16.1 Inleiding	719
16.2 Aanmaken model.	721
16.3 Inleiding Acties en Parameters	724
16.4 Vorm- en maatvoorwaarden	729
16.5 Familie ontwerpen	736
16.6 Stuklijst	739
16.7 Oefeningen.	742
17 Dynamische blokken 2.....	745
17.1 Maatvariant	747
17.2 Verplaatsen.	749
17.3 Roteren	755
17.4 Lengtevariant	760
17.5 Vormvariant	766
17.6 Kopie	767
17.7 Zichtbaarheid	769
17.8 Spiegelen.	773
17.9 Keuzelijst met varianten	777
17.10 Oefeningen	781

18 Templates en standaards	783
18.1 Voorbedrukt papier	785
18.2 Inleiding	788
18.3 Aanmaken template	789
18.4 Gebruik template	800
18.5 Standaards	802
18.6 Uitbesteed werk	806
18.7 Lagenvertaler.	809
19 Sheetsets	815
19.1 Batchplot.	817
19.2 Inleiding Sheetsets	822
19.3 Sheetset manager.	825
19.4 Template.	828
19.5 Labels voor aanzicht en detail.	833
19.6 Aanmaken sheets	837
19.7 Teken op sheets	840
19.8 Plotten en archiveren	847
20 Plotstijlen	851
20.1 Plotstijl.	852
21 Isometrische projectie	853
21.1 Isometrische projectie	855
21.2 Oefeningen.	862
22 Vlakken in 2D	863
22.1 Aanmaken vlakken	865
22.2 Verzamelingen	869
22.3 Geometrische gegevens.	872
Index 2D tekenen met Engelse commandonamen ..	1557

Inhoud Deel II

<i>3D ontwerpen</i>	1 3D in vogelvucht	877
	1.1 Ruimtelijk model	879
	1.2 Volumes	881
	1.3 Vlakken.	893
	1.4 Mesh	899
	1.5 2.5D elementen.	904
	1.6 Oefeningen	905
	2 Positioneren in 3D	907
	2.1 Inleiding	909
	2.2 Inleiding UCS	912
	2.3 Coördinaten	913
	2.4 Opgaven	925
	3 2D tekening	927
	3.1 Tekeningen	929
	3.2 Aanzichten	932
	3.3 Werkwijzen in AutoCAD	934
	3.4 Projecties in de papierruimte	935
	3.5 Doorsneden.	941
	3.6 Projecties in de modelruimte	951
	3.7 Oefeningen	957
	4 Viewports en animaties	959
	4.1 Viewports in de papierruimte	961
	4.2 Perspectief	968
	4.3 Virtuele rondleiding.	973
	4.4 Oefeningen	976
	5 Niet-realistische afbeelding	977
	5.1 Technische illustraties	979
	5.2 Vlakken.	981
	5.3 Randen	987
	5.4 Visuele stijlen	989
	5.5 Oefeningen	992

6 Fotorealistische afbeelding	993
6.1 Inkleuren of Renderen	995
6.2 Materialen	996
6.3 Belichting	1002
6.4 Views	1013
6.5 2D Printen	1014
6.6 3D Delen	1016
6.7 3D Printen	1017
6.8 Oefeningen	1018
7 Het volumemodel	1019
7.1 Inleiding.	1021
7.2 Historie Volumemodel	1033
7.3 Oefeningen	1037
8 Primitieven Volumemodel	1039
8.1 Inleiding.	1041
8.2 Primitieven	1042
8.3 bewerkingen.	1049
8.4 Oefeningen	1055
9 Contourvormen Volumemodel	1057
9.1 Inleiding.	1059
9.2 Stappenplan	1060
9.3 Extrude	1062
9.4 Presspull.	1068
9.5 Revolve	1075
9.6 Sweep	1081
9.7 Loft	1091
9.8 Oefeningen	1098
10 Bewerkingen Volumemodel	1101
10.1 Inleiding	1103
10.2 Primitieven.	1104
10.3 Grips.	1105
10.4 Oefeningen.	1116

- 11 Samenstellingen Volumemodel 1117**
  - 11.1 Componenten 1119
  - 11.2 Positioneren 1124
  - 11.3 Oefeningen. 1131
- 12 Vlakkenmodel Surface 1133**
  - 12.1 Inleiding 1135
  - 12.2 Modelleren 1138
  - 12.3 Procedurele vlakken 1143
  - 12.4 Overgangsvlakken 1151
  - 12.5 Verlengen verkorten 1156
  - 12.6 B-spline en Nurb 1159
  - 12.7 Analyse. 1169
- 13 Vlakkenmodel Mesh.....1171**
  - 13.1 Inleiding 1173
- 14 Puntenwolk.....1187**
  - 14.1 Inleiding 1189
  - 14.2 Autodesk Recap 1191
  - 14.3 AutoCAD puntenwolk 1199
  - 14.4 Reconstructie 1207
- Index 3D ontwerpen Engelse commandonamen.....1564**

Inhoud Deel III

<i>Aanpassen</i>	1 ToolPalettes	1217
	1.1 Inleiding	1219
	1.2 Symbolen	1220
	1.3 Elementen	1225
	1.4 Commando's	1227
	1.5 Macro's	1229
	1.6 Beheer toolpalettes	1232
	1.7 Oefeningen.	1236
	2 Macro's	1239
	2.1 Inleiding	1241
	2.2 Actierecorder	1242
	2.3 Oefeningen 1.	1249
	2.4 Macro taal	1250
	2.5 Werkvolgorde	1255
	2.6 Oefeningen 2.	1257
	2.7 Oplossingen 2	1258
	2.8 Diesel commando's.	1259
	2.9 Diesel in een macro.	1266
	2.10 Oefeningen 3	1269
	2.11 Oplossingen 3.	1270
	3 Menu 1	1271
	3.1 Inleiding	1273
	3.2 Oefeningen.	1289
	3.3 Oplossingen	1290
	4 Menu 2	1291
	4.1 Boomstructuur	1293
	4.2 Pulldownmenu	1295
	4.3 Diesel in menu's	1298
	4.4 Eigenschappen	1301
	4.5 Afkortingen	1302
	4.6 MNL bestand	1304
	4.7 Opdrachten	1306

5 Patronen	1307
5.1 Lijnsoorten.	1309
5.2 Lijnen met tekst	1313
5.3 Lijn met symbolen	1317
5.4 Arceerpatronen.	1321
5.5 Oefeningen.	1324
6 Diverse aanpassingen	1325
6.1 Scriptbestand.	1327
6.2 Snelkoppelingen	1329
6.3 Aanvullen van commando's	1331
6.4 Commando's veranderen	1335
Index Aanpassen met Engelse commandonamen ...	1567

Inhoud Deel IV

<i>Naslagwerk</i>	1 AutoCAD Commando's.....	1339
	1.1 Toetsencombinaties	1341
	1.2 Overzicht	1343
	2 AutoCAD Systeemvariabelen.....	1461
	2.1 Inleiding	1463
	2.2 Alfabetische lijst	1464
	3 Express tools.....	1545
	3.1 Inleiding	1547
	3.2 Overzicht	1548
	Index 2D tekenen met Engelse commandonamen..	1557
	Index 3D ontwerpen Engelse commandonamen.....	1564
	Index Aanpassen met Engelse commandonamen ...	1567

Inleiding

Dit boek bestaat uit meerdere delen.

Deel I
2D tekenen

Het eerste deel van het boek is vooral gericht op de beginnende gebruiker van AutoCAD. Op gestructureerde wijze wordt alles uitgelegd dat nodig is voor een efficiënte omgang met AutoCAD. U heeft na het doorlopen van de leerstof en het maken van de oefeningen genoeg kennis om een 2D tekening te maken. Dit deel beslaat meer dan de helft van het boek.

Deel II
3D ontwerpen

Het tweede deel is geheel gewijd aan het ruimtelijk tekenen. Dit deel is bedoeld voor diegene, die AutoCAD meer voor ontwerpen dan voor tekenen gebruikt. U leert hoe u een driedimensionaal model kunt maken en hoe u deze weer omzet naar werktekeningen.

Deel III
Aanpassen

Dit deel is bestemd voor de gevorderde gebruiker of de systeembeheerder. Dit deel is gericht op het toespitsen van AutoCAD op uw werk. Er wordt bijvoorbeeld uitgelegd hoe u menu's kunt maken, menu's kunt aanpassen. Begin pas met deze hoofdstukken wanneer u denkt dat u de elementaire tekenfuncties beheerst. De meeste AutoCAD gebruikers beginnen hier pas aan na een aantal jaren ervaring. U kunt dit deel later uitdiepen met VB.NET of AutoLisp. Deze onderwerpen staan in een apart boek.

Deel IV
Naslagwerk

Het laatste deel bevat overzichten. In plaats van de handleiding door te puzzelen vindt u via deze bijlagen snel de informatie die u nodig heeft. Tot slot vindt u in dit deel de index. In de Index staan de Engelse termen.

Update

Er worden de laatste jaren nauwelijks verbeteringen doorgevoerd die betrekking hebben op het tekenen. Daarentegen is er veel aandacht voor samenwerking, zoals het delen en vergelijken van tekeningen of het toevoegen van notities zonder de oorspronkelijke tekening aan te passen. De manieren van samenwerken wordt in hoofdstuk 3 behandeld.

Nieuwe technieken worden stap voor stap doorgevoerd. Na een eerste voorzichtige introductie wordt een techniek in volgende versies verbeterd. Een voorbeeld is het aanmaken van een trace die eerst gebruikt is voor een notitie, maar die nu gebruikt wordt om met meerdere mensen aan dezelfde tekening te werken.

Als u dit boek gebruikt om uw kennis op te frissen, dan is het van belang dat u weet welke veranderingen zijn doorgevoerd. In de volgende tabel staan de veranderingen die de meeste invloed hebben. Bovendien is aangegeven in welke hoofdstukken deze worden besproken. De laatste vernieuwingen van AutoCAD zijn volledig gericht op het online managen van tekeningen en projecten. Een gedetailleerde lijst staat in de index onder de kop “Wat is nieuw”.

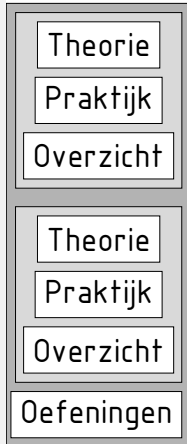
Behalve dat er functies bijkomen, verdwijnen er ook functies. Dat zijn functies die weinig gebruikt worden. Veel van die functies gaan naar de gespecialiseerde Toolsets.

Versie	Onderwerp	Hoofdstuk
	Palette met revisies uitgebreid (activity Insight) Arceren uitgebreid met arceren langs een lijn (Hatch) Elementen omzetten naar blokken (Detect en BConvert) Landkaarten verbeterd (GeographicLocation)	Deel 1: H 3 Deel 1: H 11 Deel 1: H 14 Deel 1: H 15
	Ondersteunende bestanden in Autodesk Forma Aantekeningen (Markups), Activity insights verbeterd Zoeken overeenkomende vormen geschikt voor blocks	Deel 1: H 3 Deel 1: H 3 Deel 1: H 14
	AI toevoeging met Autodesk Assistant Autodesk Forma Cloud opslag, samenwerken, Pdf (Checkout, PushToForma, Connected Support Files) Correcties met GeometryCleanUp 3D weergave sterk verbeterd (Fastmode)	Deel 1: H 1 Deel 1: H 3 Deel 1: H 3 Deel 1: H 9 Deel 2

Studie aanwijzingen

Lees deze gebruiksaanwijzing voor het boek door.

Opbouw van de lessen

Ieder hoofdstuk bouwt voort op een vorig hoofdstuk. Sla dus niet zonder meer hoofdstukken over.

Een hoofdstuk is opgebouwd uit paragrafen. Iedere paragraaf begint met theorie. Deze slaat u over als u dit boek gebruikt in een cursus. De docent vertelt u dan de theorie. Sla deze theorie ook over als u “een man van de praktijk” bent. Na de theorie volgt de praktijk. Deze doorloopt u stap voor stap. Sla nooit iets over van de praktijk, anders raakt u vast. Aan het eind van de meeste paragrafen staat een overzicht. In dit overzicht staan de commando’s die u geleerd heeft en extra commando’s die op hetzelfde onderwerp slaan.

Aan het eind van een hoofdstuk staan oefeningen. Daarmee kunt u controleren of u het geleerde heeft begrepen.

Praktijk

Als u het practicum doorloopt moet u het boek als volgt gebruiken: U doet alleen iets als dat in de linker kantlijn van de bladzijde staat! U leest de uitleg die daar rechts naast staat. In de linker kantlijn staan menu’s en opschriften van knoppen. De menu’s en de opschriften van de knoppen zijn in het Engels, zodat u deze herkent in AutoCAD. Als in de kantlijn het woord Opdracht staat, dan moet u wel alle tekst uit de rechterkant lezen.

Tussen de tekst staan afbeeldingen van het beeldscherm. Uw eigen beeldscherm moet hiermee min of meer overeenkomen. De afbeeldingen in dit boek zijn iets vereenvoudigd om zo duidelijk mogelijk over te komen.

Oefeningen

Met de oefeningen leert u daadwerkelijk het CAD-systeem gebruiken. Als u een bepaalde oefening niet kunt maken, dan kijkt u op het Internet op de site www.cadcollege.com of er een instructiefilm over de oefening bestaat. Deze site kunt u bijvoorbeeld activeren met de qr-code. Op deze site staan ook honderden symbolen, voorbeelden van titelblokken en lagenindelingen. Sommige van deze tekeningen worden in het boek gebruikt.

Index 2D tekenen

!

- ±, plus-, minteken 290
- °, Gradienteken 290, 492
- %, procentteken 290, 492
- %%C, rondheidsteken 492

A

- A4-A0 papierformaat 785, 791
- AI, Artificial Intelligence, hulp 51
- Aanzichten, Views 563
- Absolute coördinaten 128
- Acadiso, template 789
- Actie, dynamisch blok 748
- Activity Insights 109
- Adcenter, bibliotheek blokken 642
- Add, selectie tool 350
- Adjust, plaatje veranderen 690
- Afronden, fillet 371
- Afschuinen, chamfer 374
- Align, uitlijnen 413
- Amerikaanse projectie 564
- Ankers, grips 432
- Annotatief 582
  - Annoallvisible 571
  - Annoautoscale 570
  - Annoreset 582
  - Annoupdate 582
  - Attribuut 671
- Annotation monitor, maat hartlijn 503
- Arc, boog 265, 267
- Arceren, hatch 528
- Archiveren 847
- Area, oppervlak berekenen 872
- Array (optie van copy) 404
- Array, patroon 418
  - Arrayclose, Arrayedit 421
  - Arraypath, Arraypolar 421
  - Arrayrect 421
- Assenkruis, UCS 42
- Attach, koppelen bestand 656

- Attribuut 671, 672
  - Attdef, aanmaken 680
  - Attdia, dialoogbox 676, 680
  - Attedit, wijzigen 680
  - Attmode, instellen 680
  - Attreq, instellen 676, 680
  - Attsync, synchroniseren 680
- AutoDWFPublish, PDF maken 64
- Autoconstrain, vormvoorwaarden 209
- Autodesk Assistent, AI 51
- Autodesk Desktop Connector 107, 109
- Autodesk Forma 655
  - Sheetsets 825, 828
- Automaticpub pdf 64
- Autoplacement 620

B

- BConvert 609
- BEdit 609
- BIMobjects, symbolen inet 645
- BSearch 628, 629
- Basepoint nulpunt blok, tekening 437
- Basishandeling CAD systeem 29
- Batchplot, meer tekeningen plotten 817
- Battman, attributen aanpassen 679
- Bconstatusmode parametrisch tekenen 227
- Bconstuction, hulplijnen blok 227
- Bdetect 609
- Bedit, blokken veranderen 666, 722
- Bemating 478
  - Instellen 484
  - Schaal 533
- Bestektekening 693
- Beveiligen lagen 446
- Bhatch, hatch, arceren 475
- Bimobjects.com, symbolen inet 641
- Bind, binden xref 656
- Bing kaarten en Esri kaarten 691
- Blend, overgangsboog 376
- Block, symbool, stempel 607

BlockReplace 620, 647
 Blokken Controleren 626
 Blokpalette 620
 Boog, Arc 258, 264
 Boundary, begrenzing, region 868
 Bounding box 872
 Bovenstreping 492
 Break, deel verwijderen/splitsen 361
 Btable, bloktabel dynamisch blok 737
 ByBlock, eigenschap per blok 614, 619

C

Cannoscale, notatieschaal 582
 Centerdisssociate, hartlijn associatief 504
 Centerlayer 465
 Centermark, hartlijn gat as 468
 Centerreassociate, hartlijn associatief 504
 Centroid, zwaartepunt 872
 Chamfer, afschuinen 374
 Checkout, samenwerken in Forma 115
 Cirkel, circle 258, 261
 ClassicInsert 625
 Classificatiemethode 809
 Close, sluiten tekening 68
 Cloud opslag 106
 Coincident, samenvallend punt 206
 Color book, RAL kleuren 238
 CommandPreview 406
 Compare, ~export, ~import 74
 Connected Support Files 119
 Toolpalettes 634
 Zoekpad, Search Path 119
 Consolideren lagen 661
 Constraints, maat- vormvoorwaarden 194
 ConstraintSetting, vormvoorwaarde 209
 Constraintbardisplay 209
 Constraintoptions 209
 Constraintsolvemode 209
 Constructielijn, Xline 243
 Coordination model 712
 Copy, kopiëren 404
 Copyfromtrace 87
 Count 626, 627, 682
 Coördinaten 124
 Absoluut 126, 127
 Polair 125
 Relatief 126, 131

Crossing, selectietool 344, 351
 Current layer, actuele laag 446
 Cutbase 70

D

Ddate, dialoogbox attributen 680
 Ddlmodes, dialoogbox lagen 449
 Delconstraint, verwijder voorwaarde 217
 Delobj, verwijder bronobject 293, 868
 Design Center, adcenter 641
 Desktop Connector 104
 Detach, xref loskoppelen 662
 Details, aanzichten 563
 Dialoogregels, opties 36
 Dichtstbijzijnde, nearest 154
 Dim, algemeen bematingscommando 489
 Dimaligned, lineaire maat 496
 Dimangular, hoekmaat 496
 Dimanno, dimensiestijl associatief 582
 Dimbaseline, parallelle maat 496
 Dimcentre, merkteken (cirkel)boog 496
 Dimcontinue, kettingmaat 496
 Dimdiameter, diameter bemating 496
 Dimdisassociate, maat loskoppelen 504
 Dimedit, wijzigen maat 497
 Dimlayer 481
 Dimlinear 496
 Dimordinate, x-, y-maat 496
 Dimradius, radiusbemating 496
 Dimreassociate, maat koppelen 504
 Dimregen, maat herstellen 504
 Dimstyle 496
 Dimstyle, bematingsstijl 484
 Dimtedit, maatgetal wijzigen 494
 Dimupdate, maatstijl toepassen 497
 Directories, mappen, folders 63
 Donut 271, 272
 Doorsnede 869
 Draaien, rotate 406
 Drag en drop 430
 Draworder, boven of onder 239, 475
 Dtext, tekst, regeltekst 290
 Dwf 710, 847
 Clip, uitsnijden 710
 Osnap, magneetpunten 710
 Dwgcompare, vergelijken 75
 Dws, standaardtekening 799

Dwt, template 798
 Dynamic input, tekst bij cursor 135, 386
 Dynamische blokken 720
 Dynamische grips 386

E

ESRI kaarten 691
 Eattedit, attributen veranderen 678
 Eigenschappen
 Verkenner 385
 Wijzigen 377
 Elementenmethode, NLCS, NL-SFB 809
 Ellips 268, 269
 Erase, gummen 356
 Etransmit 91, 713
 Europese projectiemethode 564
 Explode, blokken uit elkaar 420, 625
 Extend, verlengen 362

F

Fabrieksinstelling, reset 39
 Familie van varianten 737
 Fence, selectietool 344
 Field, tekst berekend 321, 322, 327
 Fillet, afronden 371
 Filters, x-, y-, z-coördinaat 175
 Fix, vormvoorwaarde 208
 Flip, dynamisch blok 774
 Forma Autodesk projecten 108
 Connected Support Files 119
 Template qNew 800
 Foto's, attach 688
 Frameselection, rand foto 690
 Functieactivering 30

G

Galerie plaatjes blokken 620
 Gcen, zwaartepunt polylijn 154
 Gedeeltelijk aanzicht 565
 General dimension, maatvoorwaarde 200
 Geografische coördinaten 692
 Geomap, actuele kaart 693
 Geomconstraint 198, 209
 Geometrisch centrum 154
 Geometry cleanup 368
 Getalinvoer 55
 Gradienteken 492

Grid, snap, raster 156
 Gripblock 623
 Grips, ankers 432, 433
 Groepen, group, groep van elementen 353
 Group filter 512
 Gummen, erase 356

H

Hatch, arceren 477
 H pang, Hpname, Hporigin 477
 Hpboundretain 473
 Hpscale, Hplintype 477
 Hptransparency 474
 Hplayer 465, 477
 Hatchto back, volgorde arceren 475
 Help, hulp 51
 Hoekbemating, Dimangle 480
 Hhttps://acc.autodesk.com 109
 Hhttps://app.autodeskforma.com 109
 Hhttps://bimobjects.com 645
 Hhttps://viewer.autodesk.com 89
 Hhttps://web.autodesk.com 82
 Hhttps://www.cadcollege.com 5
 Hulpaanzicht 565

I

Image, plaatje inladen 688, 690
 Imageadjust, plaatje aanpassen 690
 Index color, kleur per nummer 238
 Inetlocation, internetadres 536, 644
 Insert, toevoegen blok 621
 Instellen bemating 484
 Insunits, Insunitsdefsouce 643
 Interface licht/donker 33
 Intersect vlakken samenvoegen 870
 Isometrisch 855 Isoplane, Isometrisch 861

J

Justifytext, uitlijnen tekst 292

K

Kleur laag 447
 Kleur, color, cecolor 238
 Kopiëren, Copy 404
 Kruisdraden, cursor 42
 Kwadrantpunt, quadrant 154

L

Labelblok 834
 Lagen, Layers 446, 449
   Laag 0 619
   Indeling 447
   layer state manager 511
   layereval, laag in template 798
 Lagenvertaler, Laytrans 809
 Lasso, selectietool 344
 Last, selectie laatst toegevoegd 350
 Layout, papierinstelling 544, 545
 Laytrans, Lagen omzetten 809, 812
 Legenda 314
 Lengtematen, dimlinear 478
 Lengthen, verlengen verkorten 359
 Lijndikte, lineweight 238
 Lijnsoort, linetype 239, 253
 Lijnstring, Lijn, Line 241
 Limits, gootte model 158
 Lint, ribbon, menu 34, 39
 Loodrechtpunt, perpendicular 154

M

M2p, midden tussen 154
 Maatvarianten 719, 733
 Maatvoorwaarden 196
 Mac (Apple) 25
 Markeerpunt 154
 Markup PDF, papier 93
 Mass, oppervlak berekenen 874
 Matchprop, eigenschap overnemen 380
 Meervoudige lijn, mline 241
 Menubar, pulldownmenu 34
 Menu's 34
 Middelpunt, midpoint 154
 Minsert, meerdere blokken invoegen 421
 Mirror, spiegelen 411
   Mirrhatch, arcering spiegelen 412, 477
   Mirrtext, spiegelen tekst 412
 Mleader, pijl met tekst 500
   Mleaderlayer 498
 Mline, meervoudige lijn, muur 249, 253
   Mledit, meervoudige lijn veranderen 252
   Mlstyle, meervoudige lijn instellen 253
 Model Views 840
 Model, modelruimte 545

Moments of inertia, traagheidsmodel 872
 Move, Verplaatsen 409
 Mtext, paragraaf tekst 286, 290
 Mtextautostack tekst boven elkaar 283
 Multilijn, Mline 247
   Eigenschappen 247
   Style 611
 Multiplier, dynamisch blok 749

N

NL-SFB normering 809
 Navisworks, coordinationmodel 712
 New, nieuwe tekening 65
 Northdirection 692
 Notatieschaal, cannoscale 235

O

Object defaults, standaard lagen 465
 Offset, Dynamisch blok 749
 Offset, evenwijdige kopie 423
 Onderbroken aanzicht 565
 Onderstreping in tekst, %%U 290, 492
 Ondersteunende bestanden Cloud 119
 Oneindige lijn, xline 241
 Oops, herstel gummen 619
 Oorsprong 185
 Oppervlaktemodel, region 869
 Ortho, horizontaal en verticaal 161
 Osnap
   Zwaartepunt 154
 Osnap, vangpunten 146
 Osoptions, vangpunten 477
 Otrack, tracking lijnen 175
 Overlay, xref instellen 656

P

Pagesetup, printerinstelling 547, 792
 Panels, groep in menu 41
 Paragraaftekst, mtext 290
 Parallel, evenwijdige lijnen 171
 Parallel, vormvoorwaarde 207
 Parameter, maatvariant 748
 Parameters, maatvoorwaarde 211
 Pdf 705, 848
   Osnap 705
 Pedit, polylijn veranderen 277
 Peditaccept, accepteren dubbelklik 424

Perimeter, omtrek 872
 Perpendicular, haaks 206
 Pickfirst, kies eerst dan veranderen 343
 Pixelafbeeldingen, image, attach 687
 Places, snelkoppeling folder 64, 69

Pline, polylijn 273
 Plinereverse, omkeren richting 280
 Extend 272
 Wijzigen 272

Plotstijl 240
 Plotten meerdere bestanden 817
 Polar snap, polair snap 160
 Polarmode 179
 Preferences
 Support File ...Path 102, 120
 Preview bij verandering 356
 Previous, voorgaande selectie 351
 Printen 519
 Produkt of inertia, massastraagheid 872
 Projectaware (Forma) 119
 Properties, eigenschappen elementen 382
 Property filter, lagenfilter 514
 Prototype tekening, template 791
 Pstylepolicy 240, 523
 Purge, verwijder ongebruikt element 619
 PushToDocs (Forma) 109

Q

QVDrawing, previews zie filetab
 Qnew, nieuwe tekening 790, 800
 Qselect, selecteer op eigenschap 354

R

Raakpunt, tangent 154
 Radii of gyration, traagheidsradius 873
 Radiusbemating, Dimradius 480
 Raster 155
 Raster, grid, snap 155
 Isometrisch 857
 Raster, snap, grid 154
 Rechthoek, rectangle 271
 Reconcile, lagen template 798
 Rectang(le), rechthoek 276
 Reference scale 403
 Referentie, Xref 658
 Refclose, Sluiten wijzigen xref 670

Refedit, xref wijzigen 668
 Reference Manager 663
 Refpathtype 657
 Refset 670

Referentiepunt 154
 Regeltekst, Dtext, Text 290
 Region 866
 Scheiden, Subtract 870
 Verenigen, Union 870

Rekken, Stretch 427
 Relatieve coördinaten 131
 Reload, xref verversen 656
 Renvooi 314
 Reverse, richting polylijn omdraaien 280
 Revisiewolk, revcloud 293
 RevCloudVariance 296
 Revcloud, revisiewolk 294

Ribbon, RibbonClose 34
 Rijksdriehoekmeting, RD coördinaat 186
 Rondheidsteken, %%C 290
 Roosterverdeling template 786
 Rotate, draaien 407

S

Save, opslaan tekening 66, 68
 Savefidelity, opslaan oudere versie 582
 Scale, schalen 402
 Scaletext, schalen tekst 292
 Schaal tekening 520
   Scale list, lijst met schalen 791
   Scalelistedit 571
 Secureremoteaccess 100
 Select, commando om te selecteren 351
 Selecteren 343, 345
   Selectieset 343
   Selectieset kleuren 344
   Selectsimilar 355
 Setbylayer, eigenschap per laag 448, 814
 Share Drawing DWG 91, 109
 Shared views, delen tekeningen 90
 Sheetset, tekeningpakket 822
   Sheetlist, tabblad ssm 840
   Sheetset in de cloud 119
   Sheetset manager 822
 Show all, vormvoorwaarden 206
 Situatieschets 693
 Slepen en loslaten, drag and drop 430
 Smart Block 647
 Snap, grid 156
   SnapBase, oorsprong snap 158
   SnapStyl, rechthoekig of isometrisch 158
   Snapang, hoek snap 158
   Snapgridlegacy 158
 Snijpunt, intersection 149
 Speciale karakters 290
 Spiegelen, mirror 411
 Spline, vloeiende kromme 280
 Standard tekening DWS 802, 804
   Standards checker 807
 Startmode 28
 Statusregel 39, 43
 Stijlen, eigenschappen met naam 239
 Stretch, rekken 427
 Stuklijst 740
 Subtract vlak, region 870
 Support File Search Path 99, 101
 Symbol
   Aanmaken 608
   Exploderen 625

Gebruik 620
 Symbooldefinities Verwijderen 619

T

Tabblad layout 545
 Tabel, table 304, 312
   Tabelstijl 310
   Tablelayer 305, 465
 Tabs, tabbladen menu 41
 Tekeningformaat bv A4 785
 Tekeningverkenner, adcenter 641
 Tekst 281
   Schaal 530
   Text style 284
   Textalign 288
   Texttofront 475
   TextLayer 465
   Texteditmode, Textframe 292
 Template 553, 787, 788, 825
 Tile, vensters naast/onder elkaar 70
 Titelblok 787
 Titelregel 40
 Toolpalette 633
 Toolset 33, 39
 Traagheidsmoment 873
 Trace 83, 87, 91
   Palette 86
   TraceOsnap 88
   Trace vs Markup 93
 Transparantie 239, 474
   Transparencydisplay 239
 Trim 366
   TrimEdges 365
   TrimExtendMode 365
 True color, ware kleur 238
 Txt2mtext 281

U

Ucs, gebruikers coördinatensysteem 133
   Ucsicon 133
 Uitbesteed werk 806
 Uitlijnen, align 413
 Union 870, 871
 Updatefields 315, 327

V

Value set, dynamisch blok 747
 Vangfuncties, vangpunten, osnap 144
 Variantenontwerp, dynamisch blok 719
 Vault, tekeningbeheer 106, 663
 Veelhoek, polygoon 272
 Verenigen, Union 869
 Verkorten, Trim 358
 Verlengde, extension 171
 Verlengen, extend 358, 362
 Verplaatsen, move 409
 Verschalen, scale 401
 Verschil, subtract region 869
 Verwijderen, erase 356
 Viewer DWG 89
 Viewport, aanzicht 545
 Freeze, bevroren 584
 Overwrite, overschrijven 585
 Viewportlayer 465
 Virussen 100
 Visibility, dynamisch blok 770
 Visretain, xref lagen 657, 662
 Volledig bepaald, parametrisch tek 195
 Voorwaarden, parametrisch tekenen 193
 Vormvariant 192, 722
 Vrije plaatsing van aanzichten 564
 Vrijheidsgraden, parametrisch tekenen 194

W

WBlock 608
 Wblock, wegschrijven deel tekening 619
 Web (AutoCAD Web) 82
 Weerstandsmoment, area 873
 Werkbalken 35
 Werkplek, workspace 33
 Window, selectietool 344
 Windroos, coördinaten 125
 Wipeout 475
 Wolk, revisie, revcloud 293
 Workspace, voorinstelling menu 33
 Wpolygon, selectietool 351

X

Xcompare 657
 Xline, constructielijn 243

Xref

Missing files 657
 Xref, koppelen bestand 658
 Xreflayer 465
 Xrefoverride 657
 Refclose, Sluiten wijzigen xref 670
 Refedit, xref wijzigen 668
 Reference Manager 663
 Refpathtype 657
 Refset 670

Z

Zoekpad, support file search path 102
 Zwaartepunt, centroid 873

Wat is nieuw

Vanaf 2024
 Activity Insights 64
 Auto placement block 620, 624
 Breplace 647
 Copyfromtrace 87
 File Tab Menu 68
 Lisp in Autodesk Web 83
 Markup pdf verbeterd 93
 Vanaf 2025
 Arceren langs polylijn 473
 BConvert 609
 kaarten van ESRI 695
 Vanaf 2026
 BSearch 609
 Breplace met attributen 647
 Dimlayer optie van DIM 481
 MLeaderLayer 498
 Projectaware 119
 Vanaf 2026.1
 Revcloudlayer 296
 Revcloudscale 296
 Vanaf 2027
 Checkout 115
 Forma Autodesk projecten 108
 Geometry Cleanup 368
 PushToForma 109
 Tablelayer 305
 Toolpalettes project aware 634
 Viewportlayer 571
 Xref palette missing tab 657

Index 3D ontwerpen

!

2.5 D model 904
 2D projectie 935
 3D Delen internet 1016
 3D printen 1017
 3DAlign 1125, 1126
 3DArray 1125
 3DDWF 1016
 3DFace 1173
 3DFly 974
 3DMirror 1125
 3DMove 1124
 3DOsnap 911
 3DRotate 1124
 3DScale 1124
 3DWalk 973

A

Aanzichten 932
 Achtergrond 1013
 Adjust Exposure 1001
 Afronden 1049
 Afschuinen 1050
 Afwerking 999
 Amerikaanse projectie 932
 Analyse
   Curvation 1170
   Uitstoothoek 1170
   Zebra 1169
 Anipath 974, 975
 Arceerafstand 943
 Associativiteit 1143
 Attenuation 1003
 AutoCAD 360 998
 Avi 974

B

B-spline 1159
 Belichting 1002
 Bestektekening 946
 Box 1042, 1044
 Buigwerk 1083
 Bulge factor 1152

C

Camera 972
 Candela 1003
 Catmull-clark algoritme 1174
 Chain optie 1050, 1152
 Chamfer 1054
 Chamferedge 1049
 Cilinder 1045
 Cone 1042
 Continuïteit 1151
 Convtonurbs 900
 Convtosurface 900
 Coördinaten 912
   bol 914
   cilinder 914
   rechthoekig 914
 Crease 1179
 Cvhide 1167
 Cvrebuild , Cvshow 1166
 Cylinder 1042

D

Default Lighting 1002
 Default lighting 1002
 Delobj 1063, 1064
 Dispsilh 962
 Divmesh 1184
 Doorsnede 951
 Doorsneden 941
 Draft analysis 1170
 Drawing View 938
 Ducs 883

E

Elevation 904
 Europese projectiemethode 933
 Extrude 1062, 1065

F

Facetres 962, 988
 Fastshademode 995
 Fillet 1052
 Filletedge 1049
 Film 973
 First Angle 933
 Foto bepaalde belichting 1002
 Fotorealistisch 995
 Frames 1084

G

Gaussian curvation analysis 1170
 Gebruikers coördinaten 914
 Generate section 954
 Geographiclocation 1007
 Gezichtspunt 888
 Gizmo 1106, 1175
 Glossiness 996
 Grip editing, Grips 1103, 1105

H

Hide 965
 Hardware versnelling 962
 Hulpaanzicht 931

I

Image Base Lighting 1002
 Imprint 1106
 Isolines 988

L

Lenslengte 969
 Level of Detail 1200
 Lichtbronnen 1005, Licht op afstand 1003
 Light 1005
 Lijntekening 967
 Live Sectioning 951, 968
 Loft 1091, 1093
 Lucht 1004
 Lumen 1003

M

Mapping 998
 Materialen 995
 Materialattach 998
 Materialbrowser 999
 Materialmap 1000
 Mesh 894, 899, 1137, 1184
 Meshcrease 1179
 Meshmodel 1173
 meshoptions 900
 Mvsetup 967

N

Named UCS 916
 Named View 971
 Newshot 972
 Nurb 894, 1136, 1161, 1162
 Nurb surface 1161

O

Objects
 Hide 1146
 Onderdelen 1119
 Oorspong 913
 Osnapz 911, 1061, 1207
 Otrack 910
 Overgangsvlakken 1151

P

Patch 1153
 Perspectiveclip 968
 Perspectivisch 968
 Pface 1173
 Plane Recap 1191
 Pointcloudattach 1201
 PolySolid 887
 Poolcoördinaten 914
 Presspull 1068, 1070
 PrintStudio 1017
 Printen gerenderd 1014
 Procedureel vlak 1136
 Puntlicht 1003
 Pyramid 1042

R

Realistic 999
 Refsurf 1177
 Regen3 1041
 Regions Recap 1191
 Render 1001
 Renderen in de cloud 995
 Revolve 923, 1075, 1076, 1077

S

STL 1017
 Samenstellingen 1119
 Section 952
   Settings 955
 SectionPlaneToBlock 956
 Sectionplane 953
 Shared Views 1016
 Shareview, delen tekening 1016
 Showhist 1036
 Skelet 1140
 Skystat 1009
 Smoothness 1175
 Solidhist 1036, 1105
 Sphere 1042, 1048
 Spotlight 1003
 Spuitgietonderdeel 1135
 Stuklijst 1129
 Subtract 1051
 Sunstatus 1005
 Surface 894
 Surfblend 1155
 Surfextend 1157
 Surfnetwork 1165
 Surfpatch 1153
 Surftrim 1157
 Sweep 922, 1081

T

Tekeningsoorten 929
 Tessalation-onderverdeling 1184
 Thicken 897
 Thickness 904
 Third Angle 933
 Torus 1042
   solid 1044

U

UCSDETECT 883
 Ucs 882, 912, 914
   Ucs Face 918
   Ucs opties 924
   Ucsortho 883, 887
 Union 1051
 User Coordinate System 912

V

VR-bril 998
 Verzameltekeningen 931
 Viewbase 938
 Viewmanager 1013
 Viewres 988
 Visual styles 984, 990, Visuele stijlen 989
 Vlakken 893
   Dubbelgekromd 1135
   Procedureel 1143
 Vlakkenmodel 1135
   Werkwijze 1138
 Vliegtuigvleugel 1135
 Volumemodel 881
   Contourvormen 1059
   Historie 1033
   Primitieve bewerkingen 1049
   Primitieven 1042
 Vports 963
 Vrije plaatsing 933
 Vsfacolormode 985
 Vsfacopacity 986
 Vsfacestyle 984
 Vslightingquality 984
 Vsshadows 1006

W

Wcs, Wereld coördinaten 882, 914
 Wedge 1042

Z

Zebra analysis 1169, 1170
 Zon 1004
 Zper, zvert, zmo etc 911M

Index Aanpassen

!

- \$M= 1266, 1298
- .scr 1328
- .shp 1317
- .shx 1317

A

- Acad.pgp 1332
- AcadSynonymsGlobalDB 1332
- Actiemacs 1242
  - Actierecorder 1242
  - Actrecord 1242
  - Actstop 1248
  - Actuserinput 1248
  - Actusermessage 1248
- Afkorten 1331
- Arceerpatronen aanmaken 1321
- AutoCorrectUserDB 1332

C

- Commando's herdefiniëren 1335
- Configuratie 1330
- Correcties 1331
- Cuiload 1279

D

- Delay 1328
- Diesel 1259

F

- Fields 1259

G

- Groep in tab aanmaken 1286

I

- Imagemenu 1295

L

- Linetype 1310
- Lettertypes 1317
- Lijnsoorten 1309
  - Lijn met symbool 1317
  - Lijn met tekst 1313
  - Lijnstijl aanmaken 1310
- Ltgapselection 1312

M

- MNL 1304
- Macro 1250, 1294
- Macro Aanmaken 1282
- Menu
  - Menu Aanmaken 1281
  - Menu Herstellen 1280
  - Menu Toevoegen 1279
  - Menu laden 1279
  - Menubar 1297
  - Menubestanden 1274
  - Menugroep 1293
- Mktype 1319
- Mnl 1304
- Modemacs 1260

N

- Netload 1304

O

- Opstartparameters 1330

P

- Pgp 1332
- Profiel 1330
- Profiel, Profile 1275, 1277
- Pulldownmenu 1295

R

Registry 1277
Reinit 1333
Reinitialize 1332
Rollovertips 1301
Rscript , Run script 1328

S

Script bestand 1330
Shapes 1317
Snelkoppelingen 1329
Starttekening 1330
Statusregel wijzigen 1260
Synoniemen 1331

T

Tabblad Aanmaken 1287
Toolpalettes 1219
Tooltips 1301
Tpnavigate 1232

U

Undefine 1335

V

VSLIDE 1328
Vanaf 2023
Macro code voor Select ^ 1253
Vslide 1327

W

Werkbalk aanmaken 1284
Workspace 1275, 1276